Do Võ Văn Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng cha Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1095 — NGÀY THỨ NĂM 16 MARS 1922 — NGÀY 18 THÁNG HAI ANNAM NĂM NHÂM-TUẤT — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE :
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE : 288

Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	Nhà nước	Ngoại quốc
Một năm	12 $ 00	18 $ 00
Sáu tháng	6 $ 50	9 $ 00
Ba tháng	3 $ 50	4 $ 50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 15 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TAN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

閩新省六 ? 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 88

POUR LES ANNONCES s'adresser à Saigon : au Bureau du Journal, rue Catinat, 138-486-487 (1er étage) à Hanoï : aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn à Paris : chez M. M. Maynace & Cie 8, rue Trochet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

QUỐC TRÁI

ĐẶNG KHOẢN TRƯƠNG CUỘC KINH-TẾ TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP

Vì muốn giấy tờ gởi đến các xứ cho kịp (nhứt là xứ Lào) nên định lại ngày 5 mars khởi cuộc quốc-trái cho đến 25 mars 1922.

Thế thì kể từ *ngày 5 mars cho đến 25 mars 1922* **sẽ mở cuộc quốc-trái bạc đông. Quan Toàn-quyền tổng thống Đông-Pháp được phép mở cuộc quốc-trái này theo chỉ dụ ngày** *8 octobre 1921* **và theo thể lệ trong lời nghị-định của quan Toàn-quyền** *ngày 11 octobre 1921*. **Cuộc quốc-trái này mở ra chỉ để làm cho hoàn-thành đường xe-lửa từ Vịnh tơri Đông-hà, mà vẫn là một việc làm hữu ích rất cần ích, tiện cho sau này sẽ mở cuộc quốc-trái khác nữa trong cõi Đông-Pháp, đặng khoáng-trương các cuộc kinh-tế và chấn-hưng các cuộc canh-nông, hầu làm cho đất Đông-Pháp, thành-thuộc. Ấy là làn thứ nhứt mà dân Đông-Pháp được gọi đến chung-cùng nhau mà làm cho xứ-sở mình cho thành-thuộc và xứ Đông-Pháp mượn đường quốc-trái, lấy của-cải của dân chúng mình trong xứ mà làm thế-lực kím-thiện, gần ích trong việc thi hành các cuộc to-tác.**

Thể-lệ về cuộc quốc-trái này kể như vầy : Về vay mỗi cái là 50 chục đồng, thối hồi lại nội trong hạng ba mươi năm là lấu hơn hết, lại thối bằng số trúng theo bực định kể ra dưới đây. Mỗi năm có 4120 vé thối hồi lại, ba tháng xổ số một kỳ, kỳ ba tháng đầu và kỳ ba tháng thứ ba, thì có một vé trúng được 10.000 đồng ; một vé trúng 1000 đồng ; 12 vé 500 đồng ; 1016 vé 100 đồng. Còn kỳ ba tháng thứ nhì và kỳ ba tháng thứ tư, thì 4 vé trúng 1000 đồng ; 26 vé 500 đồng ; 1000 vé 100 đồng.

Trước khi phô các phần lợi cho kẻ cho vay trong cuộc quốc-trái này rõ biết, thì người nên sánh mà coi vốn vay chẳng nhiều mà số trúng lại định nhiều hơn hết, từ xưa chưa có cuộc vay nào bền chánh-quốc dám bì.

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES
MUA QUỐC-TRÁI ĐÔNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠC
ซื้อพันธบัตรอินโดจีนเป็นเงินปอนด์
元銀算原債公法東買宣

NGON RAU TẮC ĐẤT

NHÀ-NƯỚC ĐÔNG-PHÁP ĐÃI KHÁCH-TRÚ RA SAO ?
XÉT THỬ LÒNG KHÁCH-TRÚ Ở VỚI NHÀ-NƯỚC ĐÔNG-PHÁP RA SAO ?
VẬY CŨNG GỌI LÀ NGON RAU TẮC ĐẤT

Tôi chẳng cần tìm biết từ thuở mới sang chiếm trị cõi Đông-pháp này nhà-nước Langsa đãi Khách-trú ra làm sao. Tìm vậy e thuở tôi mới cắp sách vào trường cho đến lúc xuất thân là những năm tôi ăn chưa no lo chưa tới, còn niên thiếu ấu xung, tai chưa nghe tạng tai, mắt chưa xem tạng mắt, mà có chỗ sai lầm đi chăng ? Tôi muốn tìm biết chứng lối từ vài mươi năm trở lại đây là những năm tôi đã có chút trí khôn, ghé mắt nghiệng trông, vào tai nghe lòng việc nước việc dân nhiều ít. Mà nhứt là từ năm 1910, là năm Cách-Mạng dạp đổ nhà Thanh, dựng nghiệp Trung-Hoa Dân-quốc, làm cho nước Tàu trở nên một nước thiên-hạ đảo huyền, sanh-linh đồ thán ; chỗ thì chất ngập đống xương Vô-định, nơi thì chảy tràng vũng máu oan hồn ; con mất cha vợ mất chồng, vang những tiếng ruồi-xanh, kẻ sao xiết nỗi. Nói-tắc một lời, từ đấy nước Tàu trở nên một nước không luật pháp gì, trộm cướp dấy từ phương, làm cho dân chúng, ngày thì ăn chẳng no lòng, đêm lại ngủ không an giấc ; cho đến khi phế đế quyền, lập Dân-chủ rồi cũng chưa yên, kế lấy Nam-Bắc tương tranh, loạn ly thêm nữa. Trót mấy năm đấy, dân nghèo cơm chẳng no lòng, áo không đủ cật thì chẳng nói chi, thảm cho những tay phú hộ hào gia có danh trong xứ lắm kẻ phải hai tay trắng, nếu chẳng biết liệu đường mà lánh xa, cuốn gói tìm qua xứ khác. Kẻ trong một lúc đó, toàn cả nước Trung-Hué trót bốn trăm triệu dân lâm nạn, duy có ba trăm ngàn Khách-trú sang ngụ trong cõi Đông-pháp này, không những nhờ nhà-nước Langsa hậu đãi mà được thong thả làm ăn bán buôn lập nghiệp mà thôi, mà lại đặng là cõi Tam-sác chỗ che cho mà ở yên, có phước hơn bốn trăm triệu dân bên Trung-Hué, khỏi chịu cơ hàng, mang Sao đội Nguyệt. Dường ấy, chưa rõ Khách-trú ngụ trong cõi Đông-pháp này, vì ơn ngọn rau tắt đất, vì nghĩa bình vực chở che, có biết ân nhà-nước chăng ? Nếu biết, Khách-trú lấy chi mà báo đáp, vì biết làm ơn không trông trả.

Tôi vốn biết từ hai mươi năm trở lại đây, ba trăm ngàn Khách-trú ngụ trong cõi Đông-Pháp này, chẳng có làm điều công ích chi khác hơn là giúp mấy kẻ quốc-trái tiền quan ; song tôi chẳng cần tìm biết trong mấy kẻ quốc-trái ấy, Khách-trú phụ giúp là bao nhiêu làm gì, vì tiền vay chẳng phải dùng trong xứ ; Tôi chỉ mong tìm biết coi kẻ quốc-trái bạc đông nầy dùng để mở mang trong cõi, Khách-trú vì ngọn rau tắc đất, nhờ Đông-Pháp mà dụng nên sự nghiệp lớn, phóng trái là bao nhiêu thôi.

Từ bữa mở hội quốc-trái sáu triệu một trăm tám chục ngàn bạc đồng để làm khúc đàng xe lửa từ Vịnh tơri Đông-hà cho Nam-Bắc liên lạc, hầu mở mang kinh-tế cho thêm thạnh, là bữa 5 Mars cho đến nay, trong ba mươi muôn Khách-trú ngụ trong cõi Đông-Pháp, đếm ra biết bao là tay kỹ-nghệ lớn, thương-gia lớn, nghiệp-chủ lớn, điền-chủ lớn, cho đến tài-chủ cũng lớn, mà từ ấy những nay đã có mấy tay ra phóng trái ? Nghe *Quách-Đàm* ở Cholon có cho vay sáu muôn tại kho Saigon, hai muôn kho Cholon ; *Huỳnh-Thuận* có cho vay một muôn tại kho Sadec ; *Lưu-Mười* chủ Nhà-máy Nam-Long có cho bốn muôn. Còn ai, ai, ai, nữa ?— Chưa biết còn hết mà chưa nghe danh. Không lý mà hết, song chẳng nghe còn ; dường ấy ai mới nghĩ cho sao ? Ôi, trong một cõi nầy, ba trăm ngàn Khách-trú, kẻ biết bao là tay dại-thương, cự-phú mà có ba người ra cho vay, còn bao nhiêu kia mới tính sao ? Còn đợi chi nữa ?

— Chẳng phải trong bản dân Annam không đủ sức giúp thạnh quốc-trái sáu triệu, hòng trông mong cấy sức Khách-trú, nhưng mà lấy cái ngọn rau tắc đất mà xét, lấy chỗ ơn nghĩa mà xử, thì Annam với Khách-trú đồng-đẳng, Nhà-nước đãi như nhau ; phước đồng, họa đồng, vui đồng, buồn đồng, lo đồng, ăn đồng, chịu đồng với nhau mới phải cho chớ, lý đâu vui đồng vui, lo lại chẳng đồng lo. Xét lại về kinh-tế lý-tài nông-thương kỹ-nghệ, Khách-trú chừa cho Annam có một nghiệp nông, còn bao nhiêu gồm hết mà gây nên nghiệp cả ; nay dầu có vay mà làm đường xe-lửa đặng mở mang kinh-tế, chẳng nói cũng biết Khách-trú hưởng lợi nhiều hơn ; lẽ gì Khách-trú gồm bao lấy một mình mới phải, chớ có đâu ngồi mà chờ lấp sẵn đặng mà hưởng thâu hoè lợi. Dường ấy chẳng là hỗ với lương tâm mình lắm chăng ? Dường ấy chẳng là nhục với người Annam lắm chăng ? Dường ấy chẳng là then với ngọn rau tắc đất cõi Đông-pháp này, chẳng sợ trời đất cõi Đông-pháp này, chẳng sợ ru ? Còn đợi chi ? Hà chẳng thấy một tên dân Annam nghèo hèn hơn hết trong xứ, cả đời chẳng hề biết tới mối lợi kinh-tế là gì, mà còn phải chung dậu it nhiều về công ích thay, huống chi Khách-trú, tới một tên thiếu-niên cũng đã biết nắm trái cái mũi lợi kỹ-nghệ thương-mãi rồi, có lý nào đành ngơ mắt. Hay là Khách-trú tính ngồi chờ ai làm sẵn, hưởng lợi chơi vậy thôi, mà lại hưởng phần hơn là khác ! Ước trong ba trăm ngàn Khách-trú ngụ đây, mỗi tên gánh chịu giùm lấy một hai đồng bạc không dặng sao ? Ôi, nếu quả trong ba chục muôn khách-má có ba tên *Quách-Đàm, Huỳnh-Thuận, Lưu-Mười* biết ngọn rau tắc đất là gì, thì cũng khá tiếc lắm chút ! Nhà-nước cũng nên ghi để làm ghét mà làm : *đời thương qui ghét tiền, thương phước ghét họa, thương lợi ghét hại, thương tồn ghét vong*, thì ta cũng phải do theo đạo đời *thương ghét mà làm vậy*. Ta ở đời muốn do theo đạo-đời mà làm những công việc ta muốn làm, thì ta trước hết phải giữ lòng trung-tín mà dải-nhơn tiếp-vật. Ai ai cũng nhìn biết ta là người trung-tín rồi, thì việc ở đời muốn làm gì lại chẳng nên, muốn *sai ai lại chẳng được*. Thế thì sự trung-tín của ta là một món lợi-khí của ta ở đời vậy.

Trung-tín là một đều qui-hóa lắm thay ! *Ta xử-thế lấy trung-tín đó, chẳng phải một vì đời mà thôi, mà ta thật cũng thường* là lắm đó.

Ta xử-thế lấy trung-tín, thì đời mới tin ta chuộng ta, đợi tin ta chuộng ta, nhiên-hậu ta làm được việc hiển-vinh, gây được nên hạnh-phước ; thế thì sự *xử-thế lấy trung-tín* lực là ta thường ta vậy.

Nhơn, nghĩa, lễ, trí, tín, xưa nay đã chắc lọc để làm năm cái đức tốt của con người ở đời. Lấy cuộc vận-động của con người ngoài giao-tế bây giờ mà luận, thì ta nên chú-trọng trước nhứt là tấm lòng trung-tín, rồi nhơn, nghĩa, lễ, trí của ta mới càng chói rạng thêm nữa.

Lời xưa : « *Nhơn vô tín bất lập* » thì sự *trung-tín* là cái cơ-quan lớn nhứt của con người vậy. Người biết trọng cái thận. tức phải trọng sự trung-tín ; nói tóm, đời tin cậy mình, mình mới làm nên công việc. Lấy trước mắt ta mà luận : *Kia, những người đối với đời không lòng trung-tín, chỉ lấy cái thế thần gạt gẫm thiên-hạ mà thâu lấy cái lợi nhỡn-tiền, đâu có nên một thuở đi nữa, rồi ra thiên-hạ trông thấu được ruột-rà, rồi tro mặt mốc khó làm chi nữa. Dương-kiêm những hạng người ấy còn xen lẫn trong xã-hội là chẳng vừa : Khi hỏ-hào thì chỉ lấy việc công, ngày lành việc lại làm đầu bất-chánh. Ôi, đó, thấy chưa ?*

Lời lời tri-kỷ cổ-giao,
Câu câu đồng-chúng đồng-bào rỏm tai.

Nhưng rốt cuộc rồi :
Ấy người bất-tín bất-trung.
Ấy người hữu-thủy vô-chung chớ gì !

Xét nào dân nào ưởng cũng có người thế ấy, nhưng sự quan-hệ là có nhiều với cõi ít vậy thôi, mà nhứt là xứ ta, bất-luận là nhiều hay ít, nếu có sanh những hạng người ấy, thì là quan-hệ lắm. Là vì xứ ta muốn việc gì đều là việc mới nhen cả, nếu trong xã-hội có xen vào một vài người bất-trung bất-tín, thì đề làm cho nhơn-tâm ta ngại lạnh lắm.

Ôi ! Trung-tín trung-tín, thật có quan-hệ đến xã-hội ta buổi nầy. Ai là người biết thương lấy vận-mạng nước-nhà, tua trước giữ lòng trung-tín. Ta trung-tín, là ta chẳng những thương vận-mạng nước nhà, mà ta lại thương đến cái thân ở đời của ta nữa.

Tân Tân.

GIỮ LÒNG TRUNG TÍN

LÀ MÌNH THƯƠNG LẤY MÌNH

Con người xử nhau, chẳng những lấy cái quyền-thế lợi-lộc dải nhau mà thôi, mà cũng phải giữ cái trung-tín để giao-tiếp nhau mới được ; người đâu có tài-bộ thế nào mà khuyết-điểm lắm lòng trung-tín thì tài-bộ ấu chẳng dùng vào đâu được. Người có ăn học có cái dực sáng-láng thường đã biết sự trung-tín ấy là sợi dây thân-ái người trường giao-tế vậy. Bất-luận là người nào, hễ gọi là con người, đải nhau phải giữ lòng trung-tín. Có trung-tín mới có sai sử người, có trung-tín mới có đảm-đương được việc của thiên-hạ.

Người sanh trên đời, không gì buồn bằng là không việc làm ; không gì hổ bằng là luống ăn của đời mà không làm việc đời. Cái kiếp con người trông ra đường đã chịu gánh làm việc đời là thứ thuở mới sanh ra vậy, nếu chỉ sự sống của con người, có việc làm là sang, không việc làm là hèn. Thật vậy, người có làm mới có sự-nghiệp, mới có danh-dự để đời, công-trình làm cao đến đâu thì danh-dự vinh cũng đến đấy. Con người mà không có đến đâu xử-thế lập-thân, đâu sống mãi trên đời, thì con người ấy ai cầu làm chi. Có làm mới có vui, cái vui là cái cốt yếu của sự sống con người.

Phải biết rằng con người sanh ra đây là sanh ra ở nơi đời, ở nơi đời tức là ở với người, mà ở với người tất phải cần sự vui cho thích-thân, muốn sự vui cho thích-thân, thì ta it nữa phải ganh vát lấy một việc ở đời mà làm cho rõi cái trách-nhậm mình đã tho-lãnh. Ta chưa nhứt-định cái trách-nhậm làm người ở đời là làm những việc gì, nhưng ta phải biết rằng cái trách-nhậm của ta ở đời tức là cái trách-nhậm xử-thế, mà cái trách-nhậm của ta xử-thế đây, sự quan-hệ đối với thân ta nghĩ chẳng vừa.

Cái trách-nhậm xử-thế của ta, có qui tiện, hoa-phước, có lợi-hại tổn-vong, suy ra, sự quan-hệ không biết ngần nào mà kể.

Đây ta chỉ lấy cái thân ta ở đời mà luận, thì ta đã biết cái thân của ta tức là thân của đời, thân của đời thì tức phải làm việc đời, không thế nào lánh đi đâu được. Nhưng làm việc đời chẳng phải do lấy tình đời thương ký-niệm dặng ngày sau mà đãi Khách-trú cách nào cho xứng đáng ; kẻo bấy lâu làm tưởng Khách-trú như Annam, đãi Khách-trú như đãi dân Annam, lại có nhiều khi trọng hậu hơn con dân Annam, nên để lui tới ra vào, buôn bán, làm ăn thong thả. Cho đến những công việc đấu lãnh trong xứ là phần của dân bổn xứ hưởng, không dân nước nào có phép chen vào tranh giành, mà bấy lâu, Nhà-nước cũng để cho Khách-trú lãnh chịu mà hưởng lợi. Nay Nhà-nước đã soi thấu tất lòng Khách-trú cho chăng ?

LÊ-HOÀNG-MƯU.

Vô-tuyên điện

Tin Paris ngày 9 mars 1922.

Tin Pháp-quốc

Phòng Hạ nghị-viện hủy luật định ngày giờ trong mùa hạ, kể từ năm 1923 trở đi thì không đồng luật ấy nữa.

Hội-nghị thành Gênes

Tin thành Hoa-sing-tôn : Chánh-phủ Huế-kỳ xét rằng hội-nghị thành Gênes là một hội-nghị về chánh-sách chớ không có chỉ-định về kinh-tế nên định không dự hội-nghị.

Tin Bordeaux ngày 10 mars 1922.

Vấn-đề Đông-pháp

Báo Exportateur français và các báo khác bàn về một quyển sách mới đóng bằng giấy làm bằng tre trong tỉ Bắc-kỳ, rất khen ngợi các thứ cây trồng ở Đông-pháp có thể làm nên giấy trắng được. Nhà trường dạy làm giấy tại thành Grenoble đã thí-nghiệm các thứ cây ấy rồi. Giấy làm ra bằng các thứ cây bên Đông-pháp tốt không thua giấy của Nhựt-bổn.

Báo Journal phát hỏi của ông Gaudin de Villaine Nghị-viện Thương-nghị về sự phát-mãi xứ Đông-pháp vì sự dân Annam khỏi loạn. Sự sợ ấy rất vô cớ.

Cuộc công-thái-tỉ triển lãm một bảng-cớ để cho công-dân biết rằng Chánh-phủ Toàn-quyền rất tin cậy nơi con dân. Cách-thức vay bạc rất thuận-tiện cho nên thân-dân đông lòng mà giúp cuộc nầy cho thành-tựu. Chúng ta đồng nên mừng cho một vị Đại-biểu của sự văn-minh Âu-châu làm được nên một việc ích-lợi và bền-bỉ. Chúng ta cầu chúc cho quan Toàn-quyền Đông-pháp mở cuộc lý-tài được một kết-quả hữu ích cho xứ-bội nhân-quần.

Báo Action française lấy làm vui mà xem biện trang xứ Đông-pháp được mọi bề tuyệt hảo. Tuy vẫn năm ngoái tiếng đồn chẳng lành, nhưng không đều chi trở-ngại. Cuộc công-trái đây sẽ làm cho dân biết đành để tiết kiệm những tiền vô ích-ng mấy năm mùa-màng được tốt. Thiệt Chánh-phủ biết dùng lúc trong thuộc-địa được thanh-phát mà giáo-dục dân Annam về việc lý-tài, và giúp cho dân có thể mà tỏ lòng nhiệt-thành và trung-thành mà giúp Chánh-phủ mỗ mang đường kinh-tế nước nhà.

Huế-kỳ

Tuy rằng tại Hoa-sinh-tôn có lời nói rằng Chánh-phủ Huế-kỳ định không dự cuộc hội-nghị thành Gênes, song có nhiều nhà chánh-sách Huế-kỳ chưa được tin gì dích-xác.

Bão-to

Ngày hôm qua có một trận cuồng phong thổi khắp nước Pháp. Bão dữ dội thì hai đến đó, nhứt là các tỉnh ở mé biển bị hại nhiều, nước dưng cao, thuyền tàu không chạy được. Ở bải-khẩu Boulogne có nhiều chiếc tàu bị chìm và một chiếc thuyền cứu chìm, 15 người bị đắm.

Hoàng-hậu Banh-gích

Hôm thứ năm được Hoàng-hậu Banh-gích có viếng đạo binh và hoàng-tăng của Na-poléon. Đức Hoàng-hậu tỏ lòng mến-phục chi-thiết những người vì chiến-tranh mà chịu tật.

Đông-Pháp Thời-sự

Nam kỳ

SAIGON

Tử thi

Sớm mai ngày thứ bảy 11 mars, lúc 7 giờ sáng, có mấy người mạch lô đi hóng mát trên đường mé sông Francis. Garnier, Thình lình thấy dưới sông gần cầu tàu trước trại Thủy-binh, thấy một người Tây trôi đó. Người ấy mặc y phục quartier-maître sở Thủy-binh. Tức thì mấy người mạch lô kiếp-lực với thấy lên bờ, xảm nhau coi mà không sống dặng. Có người chạy báo cho ông Cò quận thứ nhứt cũng có đến nơi. Người khác chạy báo sở Thủy-binh. Ông Cò rờ thấy đã lạnh ngắt, không phương cứu chữa nên chờ quan thầy lại. Một lát có quan thầy sở Thủy-binh lại khám thì, không có dấu tích chi, ông Tây nầy bị ngột nước mà thác. Ông ấy là ông quartier-maître fourrier Belice, mới sắm tàu đi về Đại-pháp. Khi trước ông ở tại Brest, đường Jean Jaurès, số 40. Ấy là sự rủi ro của ông.

Người ta tưởng rằng tối bữa trước ông đi gát, lại gần mé sông bị tối không để bước trở hụt chơn té xuống nước mà chết.

Trộm cắp

1- Xâm Quảng-Đông tên Hà-Trương, gánh nước nước ở đường hiệu Fouch làm tên Trần-thị H. . . 39 tuổi, cũng ở đường hẻm ấy, vì trộm của nó 31 đồng. — Bắt.

2- Trần-văn-G. . ., 14 tuổi ở đường Chasseloup-Laubat bị bắt giải Tòa cang vì tội trộm một cái đồn nai giá 7 đồng, của Ngô-văn-Son, 35 tuổi, thợ mộc.

3- Ông G. . ., quan thầy thuốc ở Quảng-ngãi (Annam) đường binh tại Saigon, thưa rằng quản tử nào không biết trộm của ông một cái bóp phơi có chứng 60 đồng bạc và giấy tờ tư cá ông.

Vụ thầy Bước bị trộm vàng

Vụ nầy mới đáng trong số báo qua rồi. Nay thầy đếm lại mấy món trang vật mất, tính kỹ lại đáng giá 3.800 đồng. Lại thêm một số bạc 1200 đồng, cộng hết thảy là 5 ngàn đồng.

Còn Lê-thị-Kiên thì cứ nói rằng không có trộm của ấy. Ngũ bòi một đêm qua bên sau giải Tòa. Hỏi sớ rồi đem giam vào khám.

Đông-Pháp

Cuộc cho vay sáu triệu bạc đông anh em ta đòi với Nghĩa-vụ trong nước

Phương-danh của các đứng nhiệt-thành giúp vào cuộc quốc-trái.

Bản báo từ đây đề khoản nầy đăng lên những qui-danh của nhà hảo-tâm phụ-tá quốc-trái được cái số bạc từ 500 đồng sắp lên.

Đồng-bang ta năm mua vé quốc-trái này, bằng bạc đồng, chẳng phải như mấy lần trước, bằng số quan ; nên sự giá-bạc trời sụt rồi lỗ-lã đã vậy mà lại còn có thể trúng số độc nhiều hơn thập bội, coi ít làm cũng được một trăm đồng bạc. Lợi làm ! Ích làm ! Nên mua vé quốc-trái đi thôi !

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Người quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Ai bất lực thuốc rời vì thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quá thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*.

Bực gian bị bắt

Ng-văn-B... 20 tuổi, bị tập nã vì tội đem 26 rang mật 27 avril 1920, đang chia khoá giả trộm 450 đồng bạc và áo quần trang vật đáng 186$50 của Ng-văn-Phú, nay mới bắt đăng giải Tòa.

Ng-văn-B... nay còn một tội dùng giấy thất thân tên người khác và tội hoang đàng là khác nữa.

Các vị phòng-trái lớn
Ngày 10 mars 1922.
Quận Gocong
Ông Lưu-văn-Lầu ..... 20.000 đồng.
Ngày 13 mars 1922.
Quận Gocong
Ông Huỳnh-đình-Khiêm ..... 50.000 đồng.
Ông Quách-văn-Bậu ..... 50.000 đồng.
Bạc Travinh
Ông Lê-ngọc-Hữu ..... 12.000 đồng.

Kết quả cuộc quốc-trái
tại Namkỳ
(Ngày 13 Mars 1922)

1. Số người mua phiếu-trái 3.436
2. Số phiếu-trái của họ mua 9.664
3. Cộng số tiền các phiếu-trái 483.200
4. Tổng-cộng lại từ ngày mở cuộc quốc-trái 2.957.850

Thể thao

Cuộc « đấu giao cầu » của hội Cholon Tennis lập ra

Hai hội giao cầu Annam là Cholon-Tennis và Garcerie-Tennis đã tháng hết mấy hội khác ; chiều chúa nhựt 12 tây phải đấu với nhau lần chót đặng mà tranh hình đồng. Hội « Cercle Sportif » sẵn lòng tốt cho mượn sân mà đấu tại Saigon.

Ba giờ rưỡi thì đã thấy những người mộ xem giao cầu tựu đến lần lần, đứng nhấp nhấp nhồm trông cho mau tới giờ nhập cuộc đặng xem tài hay, cách giỏi, nhứt là của M. Chiêm.

Bốn giờ đúng thì ông H...rvieu lên ngồi trên ghế cao, có việt, giấy sáng sáng, mà làm giám cuộc. M. Chiêm giao trước bên mình M. Tiếng và Chức đỡ lại như không. M. Tiếng đứng thẳng (drive) quá mạnh, làm cho bên Garcerie đỡ chẳng kiệp ; còn M. Chức thì đứng gần lưới, đập trái cầu nhẩy rất cao. MM. Miếng và Chiêm chẳng thể nào đỡ tới.

Sau hết, « Cholon » ăn, 7-5.

Qua bàn thứ nhì, hội Garcerie quyết gỡ nên chơi tận lực. M. Chiêm ở với nhiều trái cầu đáng khen ngợi vô cùng. Bên Cholon cũng rán, song theo chẳng kiệp.

« Garcerie » ăn lại một bàn, 6-4

Qua bàn thứ ba, bên « Garcerie » đã nung chí, dường như cách chơi thình linh trở nên hay thêm vậy, còn bên, « Cholon » thì coi bộ có hơi mệt. Nhiều phen, M. Tiếng đánh trái cầu vào lưới.

« Garcerie » ăn luôn một bàn nữa, 6-2

Bến bàn thứ tư bên « Cholon » thì quyết lòng gỡ, còn bên « Garcerie » thì cố ý ăn luôn, sẵn sàng rằng hết sức, làm cho cách chơi hay hơn ba bàn trước bội phần. M. Chiêm đứng nửa sân với nhiều trái cầu coi dễ như chơi ; M. Miếng đỡ cũng tài tình.

« Garcerie » ăn luôn bàn nầy nữa, 6-3

Ông giữm cuộc xuống ghế để lời khen hai hội chơi rất hay, rồi cũng trong dịp ấy hội Cholon trao hai cái bình đồng rất tốt cho hội Garcerie, giữa có mặt đông người.

Đấu cầu

Tại vườn ông Thượng hội « Cercle » đấu với hội « Etoile Bleue ».

Hội « Cerle » ăn một bàn.

Hai bên xem đồng sức, cách chơi chẳng hay chúc nào cả. Tốp tiền đạo hai bên đều lộn xộn, chẳng biết ý nhau, cứ lấy làm bự ngọ ; nhứt là bên « Etoile Bleue » thì càng tệ hơn, ba thầy chay giữa cứ tánh nhứt nhứt, còn hai thầy chay góc tả, hữu thì chậm chạp, chẳng trật nhiều lần rất uổng. Nửa giờ đầu trái cầu qua lại mãi mà chẳng bên nào ăn đặng. Chừng nghỉ coi bên « Cercle » có vẻ phấn chấn hơn, xâm lấn bên « Etoile Bleue » hèn lâu. Lần sau, M. Chevrotière ỏn gạt trái cầu, lòn theo góc tuốc cựu phía « Etoire Bleue » rồi đá bổng và goal. Người giữ goal của « Etoile Bleue » chẳng lanh mắt, tưởng đâu trái cầu ra ngoài, không dè lọt ngay vào lưới.

Chừng chơi lại « Etoile Bleue » quyết gỡ, M. Thi (Paul) đỡ lên làm tiền đạo ; song cón giỏi ít qua, chơi chẳng bao lâu thì đã thất tu-hít tan cuộc.

« Etoile Bleue » thua lần nầy thiệt là đớ. Đáng lẽ phải ăn, không thì giữ hoà cũng còn khá.

Tại sân Lareynière hội « Saigon Sport » đấu với hội « Giadinh Sport ». Hội « Saigon Sport » ăn một bàn.

Chuyến nầy có M. Feydel chơi, mà coi cách chơi của hội « Saigon Sport » chẳng hay hơn lần trước chút nào. Bên « Giadinh Sport » thì cũng mấy thầy cũ, chơi chẳng có sí khác nữa.

Mới nhập cuộc chừng năm phút thì M. Valentin chận trái cầu lước tới rồi giao cho M. Feydel. M. Feydel đá tuốc qua phía trái, M. chapuis chận lại được, và đá vào góc goal, ngươi giữ goal « Giadinh » đỡ chẳng kịp. Từ đó tới nghỉ nửa giờ, trái cầu bị chuyền qua chuyền lại hoài hoài, « Giadinh » có xâm lấn phía « Saigon » nhiều phen, song bị MM. Fournié và ngọc đá trở lại hết.

Chừng nghỉ nửa giờ rồi chơi lại, bên « Saigon » thủ rất chắc, « Giadinh » quyết gỡ, song lước tới chẳng nổi, cản cự cho tới mãng giờ mà chẳng bên nào ăn đặng.

Phía Annam

Hội « Tandinh Sport » đấu với hội « Donai Sport » tại Citadelle.

Hội « Tandinh Sport » ăn ba bàn (3 à 0). Coi thế thì hội « Tandinh Sport » rất mạnh chắc sẽ tranh đặng hình đồng năm nay.

Chiều chúa nhựt 19 Mars

Hội « Stade Militaire » sẽ đấu với hội « Stella » tại vườn ông Thượng.

Hội « Giadinh Sport » sẽ đấu với hội « Etoile Bleue » tại sân Lareyaière.

Phía Annam

Hội « Donai Sport » sẽ đấu với hội « Cholon » tại Citadelle.

N. T.

MỘT LỜI SỬA LẠI

Trong số bữa qua, về mục *Nam-Bắc Tương-Liên*, có nói các thân hào đãi bàn Công-phái Bắc-kỳ một tiệc Champagne tại sân rạp hát Xiết, xin sửa lại là tiệc riêng của M. Trần-văn-Chim đãi.

Xin các bạn đồng chí-chịu hùn mua phiếu quốc-trái, vị nào chưa đóng bạc xin kiếp gởi phần hùn của mình lên cho mau kẻo cuộc quốc-trái khép số.

Kỳ-giả M. Nguyễn-thế-Trường làng Phú-đức, Ông Thuận-rỉ, bạt. Mytho.

Bổn-quán có tiếp được thơ của ông xin hùn 10 đồng, vậy xin ông kiếp mua mãn-da gởi bạc lên đi, kẻo trễ ngày giờ.

Bổn-quán

Xin ông *Võ-văn-Cứ* hương-sư làng Định-phước (Mocay) gởi tiền hùn rồi gởi lên dùm cho mau mau. Rất cám ơn.

Bổn-quan

Cùng bạn đồng chí

Xin các bạn đồng chí của *Nguyễn-tử-Thức, Lê-hoàng-Mưu, Trần-văn-Chim*, nếu ai chưa đọc, hãi « *Kỳ-giả cùng bạn đồng chí* » trong Lục-tỉnh Tân-văn số 1061.

Xin đọc lại cho kỹ, vì chúng tôi chưa gởi thơ riêng cho mỗi vị được, miễng là các bạn biết việc ích-lợi chung mà chớ bỏ qua. Ấy là ân thâm nghĩa dày đó.

Tên các bạn đồng chí chịu hùn mua phiếu-trái

2 Đỗ-như-Tông cicero Vinhlong. 20 đồng
2 M. Huỳnh-văn-Vui, Maison Vincent Saigon. ..... 10 đồng
4 M. Luân-Liên Patron de la Forge Rue Boresse Saigon. . 10 đồng
6 M. Pierre Hoang-dinh-Liêu, Secrétaire de M. F. Juvet Exploitation forestière Indochinoise Saigon ..... 20 đồng
6 M. Nguyen-tấn-Tài, M. Juvet, Skammekabe. ..... 20 đồng
8 M. Đỗ-văn-Đệ, village Binhphan (Mytho) ..... 20 đồng
9 M. Trần-đình-Kiên, số 105 rue Legrand de la Liraye Saigon. ..... 20 đồng
10 M. Chin-Siêm rue Chaigneau 14 ..... 10 đồng
11 M. Lê-văn-Lê Etudede Me Fresgesenge 99 Rue Pellerin . . 20 đồng
12 M. Nguyễn-tấn-Tài, Mes Jurel-Khanhhoi. ..... 10 đồng
13 M. Nguyễn-văn-Nam, 42, Rue Faucault — Dakao. ..... 30 đồng
14 Nguyễn-thị-Dậu ..... 20 đồng
15 Võ-văn-Cử Định-phước ... 50 đồng
16 Ng-văn-Bường. ..... 20 »
17 Phạm-văn-Lang. ..... 10 »
18 Ng.-văn-Bông. ..... 10 »
19 Ng.-văn-Chư. ..... 10 »
20 Ng.-văn-Hai. ..... 10 »
21 Ng.-văn-Mẫng. ..... 10 »
22 Võ-văn-Chấm ..... 10 »
23 Nguyễn-văn-Của, Tổng-lý Lực-tỉnh Tân-văn .... 50 đồng
24 Nguyễn-tử-Thức ..... 50 đồng
25 Trần-văn-Chim. ..... 50 đồng
26 M. Đội bốc, Nhựt-Ô-ma 20 đồng
27 M. Nguyễn v. Chinh dit Thai *marchand de bois à Binhtruoc Biên-hòa ville* ..... 30 đồng
28 M. Đơn-phụng-Đường médecin Cholon ..... 20 đồng
29 M. Ng.-tấn-Hoài, phó tổng minh-phú Bentre ..... 100 đồng
30 M. Trần-hiếu-Liêm, *Maire Binh-truoc BIENHOA* ..... 20 đồng
31 M. Hồ-văn-Lang Tổng-lý ban hát xiết ..... 10 đồng

Tên những vị đã đóng bạc

MM. Ng.-văn-Của. ..... 50 đồng
Ng.-tử-Thức. ..... 50 đồng
Trần-văn-Chim. ..... 50 đồng
Phan-văn-Nông, de Mytho (Mandat télégr. n° 99 de 10 đồng) ..... 10 đồng
Lê-hoàng-Mưu ..... 50 đồng
Nguyễn-ngọc-Thới. . . . . 10 đồng
Nguyễn-văn-Chức, *Boulevard Paul-Ber l* ..... 20 đồng
Trần-lân-Kinh de Bentre 30 đồng
Phạm-vương Cảc Mytho 10 đồng
Lê-văn-Lân demeurant au 5e Quartier rue de Phong-phú Cho-lớn ..... 10 đồng
Lê-văn-Hòa Commergant rue Lagrandière Saigon ..... 10 đồng
Ng.-v-Ngân dit sán Vàng de Phnom-Penh 10 đồng
Cao-đăng-Tín. ..... 20 đồng
Lê-thông-Vinh, chef de Canton Hung-nhon (Mytho) . . . . 20 đồng

---

CÁO THỊ
BÁN ĐẤT CÔNG THỔ

Tỉnh Soctrang

Ngày thứ ba 28 tháng Mars 1922, chín giờ, tại dinh quan Tham-biện Soctrang, sẽ khởi hành đấu giá phát mãi hai miếng đất công thổ, đạt thành 0 ha. 08 a. 74 c. và 0 ha. 05 a. 92 c. tọa lạc tại làng Khánh-hưng, tổng Nhiêu-khánh (Socrt ng) và thị giá bán là 600$00 và 400$00.

Chương trình phát mãi và họa đồ để tại Soctrang thì đề nơi nha quan Tham-biện ; còn tại Saigon, để nơi tòa nhứt (phòng nhì) dinh Hiệp-lý.

Tỉnh Baclieu

Ngày thứ năm 30 tháng Mars 1922, chín giờ, tại dinh quan Tham-biện Baclieu, sẽ khởi hành đấu giá phát mãi hai miếng đất công thổ, đạt thành 290$00 và 330$00.

Chương trình phát mãi và họa đồ để tại Baclieu, thì đề nơi nha quan Tham-biện ; còn tại Saigon, để nơi tòa nhứt (phòng nhì) dinh Hiệp-lý.

Quận Vũng-Tàu
(Tỉnh Baria)

Ngày thứ tư 29 tháng Mars 1922 chín giờ, tại dinh quan Tham-biện chủ quận Vũng-Tàu sẽ khởi hành đấu giá phát mãi sáu miếng đất công thổ, đạt thành cả thảy là 1-ha. 02 a. 66 c. số 73, 74, 75, 76, 77 và 80 tờ thứ nhứt, làng đồ Châu-thành Vũng-tàu (Baria) và thị giá bán là 410$64.

Chương trình phát mãi và họa đồ tại Baria, thì để nơi nha quan Tham-biện Chủ quận Vũng-tàu, còn tại Saigon để nơi tòa nhứt (phòng nhì), dinh Hiệp-lý.

Công-văn

Vị lời nghị ngày 10 Février 1922.

Định cho nhà-nước quản hạt Nam-kỳ, nhận lãnh một miếng đất Công-thổ của Thành-phố Saigon, đo được 3sào, 74 thước, số 146 tờ thứ 2 trong bản đồ Thành-phố Saigon, là đất thành-phố Thương-cho nhà-nước Quản-hạt Nam-kỳ đặng cất thêm nhà trường máy Saigon.

Vị lời nghị ngày 10 Février 1922.

Định giao mấy sở đất của Nhà-nước có số hoa-đồ trong bản đính theo lời nghị nầy cho những người có tên trong bản đồ khẩn đứt, an hưởng huê-lợi và làm chủ đất luôn.

Những người đứng khẩn đất phải đóng thuế đất đầy đủ.

Vị lời nghị ngày 10 février 1922.

Một sở đất nhà nước đạt thành 53 mẫu, 29 sào, 70 thước, (55 mẫu sào nầy đã sửa lại) tọa lạc tại làng Thành-phú, tổng Minh-trị, tỉnh Bến-tre, đã cho hội Mission, Etrangères khẩn tam vì lời nghị ngày 1er Juillet 1902, nay định giao cho hội ấy khẩn đứt hưởng huê lợi và làm chủ luôn. Đất ấy số hiệu 24 tờ thứ tư trong hoa-đồ làng Thanhphú.

Chủ đất khẩn ấy phải đóng thuế theo luật lệ buộc trong lời nghị cho khẩn tam.

Ngày 16 Mars 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà nước	0 65
Ngân hàng Đông-Pháp	5 95
Ngân hàng Hongkong Shanghai	5 95
Ngân hàng Chartered	5 95

GIÁ BẠC ARGENT PIN TẠI LONDRES

	Sớm mai
Tại Paris ngày 9 Mars 1922	
	Trả lại / Trả ký
Ngân hàng Đông Pháp	25 7/8 25 5/8
Ngân hàng Hongkong Shanghai	25 7/8 25 5/8
Ngân hàng Chartered	25 7/8 25 5/8

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 9 Mars 1922	
Ngân hàng Đông Pháp	60 49
Ngân hàng Hongkong Shanghai	59 49
Ngân hàng Chartered	60 49

QUỐC TRÁI CỦA PHÁP

Tại Paris ngày 9 Mars 1922			
Va lợi 5 0/0	89 10	Va lợi 5 0/0 1920	92 75
Va lợi 5 0/0 1916	78 25	Va lợi 5 0/0 1920	94 90
Va lợi 4 0/0 1917	64 75		

MÈ CỐC

Giá tên chỉ đến nhà máy Chợlớn bao trả lại giá một trăm kí lô	
Vinhlong.	4$30 à 4$35
Gò-công.	4.40 — 4.55
Bến-tre.	4.40 — 4.55
Bắc-liêu	4.50 — 4.65
Rạch-giá.	4.60 — 4.75
Giá thường thường bực trung.	4.30 — 4.50

Giá gạo chở đến tàu hàng tính theo mười cân bao lớp luôn, giá một trăm kilô	
Gạo Annam n° 1 Rz. Lan. 1b	8.50 tới 8.65
Gạo Khatbảo n° 1 id	7.80 — 8.00
Gạo Java n° 1 id	7.30 — 7.45
Tấm	6.10 — 6.40
Cám	3.70 — 3.75

Chạy qua Tàu

Chiếc Commissaire Rimel chạy đi Hương cảng, Thượng-hải và Takou ngày thứ năm 16 mars, lối 4 giờ.

Chạy qua Xiêm

Chiếc Donai chạy đi Côn-nôn và Bangkok ngày 16 mars 1922 trước 2 giờ.

Chạy đi Singapre

Chiếc Manche chạy đi Singapre ngày 16 mars, chiều 5 giờ.

Nam-kỳ nông vụ

Cantho. — Gặt lúa sớm và lúa nửa mùa rồi hết, còn trung các tổng lúa mùa đã khởi rồi.

Lúa cây sớn-sơ coi mòi thanh mật. Tuy là lúa bị tiêm và bị nước ngập, nhưng mùa màng năm nay người ta cho là lực trung.

Giá lúa thường từ 3$60 còn gạo từ 7$50 mỗi 100 kí-lô.

Mytho. — Nhà nông đang lo gặt lúa mùa, cuối tháng nầy chắc rồi. Mùa năm nay bực trung.

Giá lúa thường từ 3$90 tới 4$20 còn gạo từ 6$60 tới 7$40 mỗi 100 kí-lô.

Tàyninh. — Công cuộc nhà nông làm chưa rồi.

Giá lúa thường từ 3$30 còn gạo từ 6$70 mỗi 100 kí-lô.

ĐỨC-THINH
Madame CHAVIN, Propriétaire
81, Rue Catinat, 81 — SAIGON

Tiệm tôi nào đã các thứ hàng Bắc thật tốt. Bán sỉ và bán lẻ như: Đồ cẩn đồ đồng, đồ kiểu, đồ xưa, đồ chạm, đồ thêu bông vàng, bông hạc, nhiều hột gà, hàng, xuyến thêu-sắ, sa-hội, lượt lăng đồ các màu lãnh bướ-gia-cô-đô. — Lựa quần-sách, bổ may những các thứ tố bông và trơn đồ các màu, các thứ nỉu tây, giày ba, giày tây, giày cườm, giày bát, các thứ trà xiêp bóng. — Các thứ ghế đu và ghế thonet, các thứ rương đa và valise v. v.

Có bán hàng tàu, xuyến đen lãnh tàu, lãnh Bắc-thảo, hàng cẩm chỉ âu, châu xa, trường lục-soan trắng v.

TIỆM
Đồng-hiệp-Hòa
Số nhà 89, đường Quai Norodom, Nam-Vian
(PHNOM PENH)

Ngỏ cùng quới khách dặng hay tại tiệm tôi có trữ một thứ *châm-tây* nhuộm lãnh nhiều hàng ta thiệt tốt đẹ nhứt không có thứ châm nào bì kịp còn thứ thức nhuộm cũng như thứ châm ta mình vậy luôn luôn và giá đặng rẻ hơn nữa.

Như quới khách muốn mua thứ châm tây nầy cũng lẻ các thứ màu phẩm hay là thuốc đen nhuộm vải và cách thức nhuộm xin quới khách viết thơ đến tiệm tôi thì tôi sẽ lòng lòng đáp lại lập tức.

Còn cách mua trên đây muốn khỏi đến chừng cũng mua phải đến nhà giây thép tại nhà quới khách ngu đó đồng tiền rồi lãnh hàng cũng tiện vậy nghĩa là Contre-remboursement.

Xe máy đạp hiệu ALCYON
đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lảnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu **ALCYON** ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lảnh phần thưởng khai trường thì M. Trần-văn-Thinh hạng nhứt, M. Trần-văn-Chánh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu **ALCYON**.

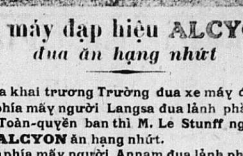

BICYCLETTES **ALCYON**
LA 1ère MARQUE DE FRANCE
GAGNANTE DES
"TOURS DE FRANCE" "BORDEAUX-PARIS"
"PARIS-TOURS"
AGENT POUR L'INDO-CHINE
L. CAFFORT
32.34.36, Rue Catinat

廣東二天堂大药房
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
58, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles peuvent se prescrire aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont au très bon état de conservation.

Sao lục tờ bì bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng tròng.

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng máy với thuốc bên Trung-huê. Thuốc của tiệm tôi không có mòn chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cẩ-sai theo các lời đã nay là coi theo nhãn Nài thuốc đến là thuốc, cần dặng tốt để lâu chẳng hư.

VẠN-ỨNG-NGỌ-THỜI-TRÀ

Thứ trà nầy của Ông Lương-y Vi-Tế-Sanh hết lòng nghiên cứu mà chế ra để chữ trị các chứng như sau nầy:

Trúng thử trúng hàng
Cảm nhằm khí-độc,
Ăn uống không tiêu,
Phát nóng phát lạnh,
Trúng thực la mửa,
Sình bụng đau bụng,
Kiết mửa kiết đơn,
Sơn phong chói nước.

Nếu dùng trà nầy thì phải nấu nước sôi chế vào trong chừng 1 chén nước thì một gói trà, đừng nóng rồi trùm chừng mười lăm phút đồng hồ thì thấy hiệu nghiệm như thần.

Giá mỗi hộp 10 gói ..... 0$30 — *Giá mỗi gói* ..... 0$03

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ hàng jaha-ly, hàng sành, đồ bạc, dao, dĩa, muỗn, nước, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiến tàu.

Bán sỉ, bán lẻ.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lãnh (contre remboursement.)

Xin qui quan, các ông các bà có điệp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chẳng tôi buôn bán.

Epicerie Saigonnaise HÔNG-VĂN et A-PHÁT
155-157, rue Catinat SAIGON

ĐÈN LÒA *đốt có mùa nồng hiệu* BENT WIZARD

Ít tốn dầu,
không hang hen,
Sáng trắng ngàn.
Không hay nghiet,

Đề đèn,
KHÉ
Nói Nam vì có một mình tiệm
TRAN - QUANG - NGHIEM
84 *đường Espagne Saigon*
Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

HÃNG
ông P. Ribeyrolleset Cie
26, Place du Château d'eau, Saigon
số 10 gần giồng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.
Thay mặt cho hãng Ông F. H. SCHULE.
Có thợ rập máy giỏi ở tại hãng.
MÁY TỐT CHẮC. — Ai muốn sắp đồ thử nào, thì chỉ giùm không ăn tiền công.

Hỏi các ông chủ có XE-HƠI !

Nếu xe hơi của các ông có bảo-hiểm mà nay đã hết hạn rồi muốn gia thêm.

XIN CÁC NG NHỚ LẠI : Tại hãng Đông-Pháp bảo-hiểm mà bảo kiết cái xe hơi của các ông thì các ông được có lời tử 30 cho đến 35 phần trăm rẻ hơn các hãng khác *Xe của các ông có xe gì ngày hiệm thì hãng bồi thường lập tức.* **Khi vậy các ông viết vài chữ cho hay, hoặc lại nói miệng, hay là gỏ dây thép cho hay, chẳng cần làm tờ giấy gì, hãng liền đem xe khác lại thế hành cho các ông, khi xe** các ông vì hư mà chẳng chạy đặng.

Xin hỏi hãng : **SOCIÉTÉ FRANCO-BELGE D'EXTRÊME-ORIENT** *Đường Lefèvre số 27-29 — SAIGON*

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

Cᵉ A ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người] bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng :

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiêu hiền đãi sĩ ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả ;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thắm mỗi bề uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lão thành đồng, một mày tươi tốt, coi trẻ, lại mặng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm liệt, da thịt đỏ săn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở *đường Marin số 190, Cholon.*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue de Marins CHOLON.

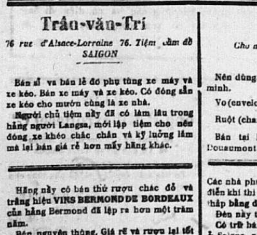

Một mình hãng Denis frères đại-lý cả Đông-pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đâu đâu cũng đều bán, chỉ một sa nhà một hộp mà thôi.

Trần-văn-Trí

76 rue d'Alsace-Lorraine 76. Tiệm cầm đồ SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy và xe kéo. Bán xe máy và xe kéo. Có đóng sẵn xe kéo cho mướn cùng là xe nhà.

Người chủ tiệm nầy đã có làm lâu trong hãng người Langsa, mới lập tiệm cho nên đóng xe kéo chắc chắn và kỹ lưỡng lắm mà lại bán giá rẻ hơn mấy hãng khác.

Hãng nầy có bán thứ rượu chác đỏ và trắng hiệu **VINS BERMOND DE BORDEAUX** của hãng Bermond đã lập ra hơn một trăm năm.

Bán nguyên thùng. Giá rẻ và rượu lại tốt thượng hạng.

Lời rao

Cho mấy chủ xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12 $ 50

Ruột (chambres à air) 5 $ 00

Bán tại Hãng nấu Cao su, ở đường Doussomont Saigon.

Các nhà phú hộ ở nhằm chỗ không có đèn điện khi thì nên mua đèn hiệu **TITO LANDI** thắp bằng dầu sáng mà dùng.

Đèn nầy tốt hơn các hiệu đèn khác.

Có trữ bán sỉ tại hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 6

TỰ DO DIỄN ĐÀN

(Tribune libre)

Ngỏ cùng liệt-qui

Đã lắm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng tờ mục Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho liệt qui hiền luận cho thỏa nẵng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lắm phen, Bổn-báo góp nhiều có chỉ hằng thật rằng tên kẻ người hai gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà đã đại vào. Ấy-là một điều đáng cho là khắp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nếu tiếc quả, mình đơm đương cầm viết chép ra đi gương giúp tích, có sao, lại sợ mà nặc danh? Há chưa phải là khắp nhược chăng?

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên kỷ không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ăn hành. Lại còn những bài ăn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo để trọn về phần người kỷ tên gánh chịu lấy những điều cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V.

GƯƠNG TỐT ĐÁNG NÊU

Vì cuộc giúp quốc-trái

Ông Đỗ-văn-Thăng, làm chức hương-sư, là con trai của ông Đỗ-văn-Ngọ cựu Cai-tổng, ở làng Bình-phú tổng Lợi-thuận, quận Cái-bè, ông vừa thoạt nghe có lịnh quan trên mở cuộc quốc-trái 6 triệu bạc đồng, dặng làm dường xe lửa từ Vĩnh giáp tới Đông-hà, nghe rõ các điều kỳ quốc-trái nầy nhiều sự đại lợi, mua 1 vé quốc-trái 50 đồng, sau nhà nước sẽ thối lại it hơn hết là một trăm đồng (100 đồng) cho đến một muôn (10.000 đồng) là nhiều hơn hết, ấy là điều trước đã có ơn cùng nhà nước, sau lại có lợi ích cho mình, và ông lại rõ rằng : Lúc nầy trong tổng Lợi-thuận đang chọn người làm chức Ban-biện, nên ông bèn thừa dịp, đến hầm cùng quan Chủ-quận trước là xin chịu cho nhà nước vay 40 vé quốc-trái số bạc là (2000 đồng) sau là xin cho lãnh chức Ban-biện đặng giữ gìn đức hạnh của ông hương-sư nầy là một người ưu thế mẫn thời, bèn y theo lời xin, liền phát cấp bằng cho ông hương-sư nầy lãnh chức Ban-biện hôm ngày 8 février 1922.

Thật ông tân Ban-biện nầy thỏi mới ngoài ba mươi, mà tánh tình mẫn huệ, rộng thấy xa nghe, nhà hữu tài, mà tắc tri dụng tài, đem bạc ra phóng trái, trước đã có ơn cùng nhà nước, sau lại có lợi nhiều cho mình, mà vốn mình chẳng mất, thì như đem bạc gởi vào kho, giữ giùm cho mình ngày nào muốn xài lãnh về xài cũng đặng. Đã vậy mà quan trên nạp dụng mình là người có đa nhiệc thành, bèn thoa son vẽ phấn cho mình phát cấp bằng cho mình lãnh trách nhậm chức Ban-biện dương quyền trong tổng Lợi-thuận. Thật là dương danh u hậu thế, dĩ hiển kỳ phụ mẫu là vậy đó.

Còn sánh lại trong phần tổng Lợi-thuận nầy, thì cũng lắm ông nhà cự-phú, mà quanh năm, cứ thâu góp cho nhiều, thật là bỏ to vựa lớn, mà hiếu hiếu tự đắt, độc lập kỷ thân, có của cho nhiều cất cho kín, chôn cho sâu, mà thôi cho chẳng hề khi nào dám đem đồng bạc ra mà làm những điều phải, trước đã có danh, mà sau càng có lợi là như kỳ quốc-trái sáu triệu bạc đồng nầy. Sự lợi ích kỳ quốc-trái nầy, lẽ chư-tôn hồm rày cũng là chán hiểu, chẳng cần là phải luận giải rành sự ích lợi ra nữa. — Đây là nghĩ thăm thay có nhiều ông cự-phú, nghe nói đến sự quốc-trái, là kinh tâm thân, sợ có một điều xuất bạc ra giúp quốc-trái rồi nghĩ cho một số bạc đó dường như tiêu mất biệt đi vậy, nên nghe nói đến quốc-trái, thì là hồn phi phách tán chẳng hề nghe đến sự trái phải thế nào.

Thì dụ như tổng và làng nhằm người giàu có đáng sức cho nhà nước vay 10 vé quốc-trái, số bạc là 500 đồng mà định cho 5 vé số bạc là 250 đồng, đã vậy mà còn không chịu, lại kêu nài đều nầy, nằng nì đều nọ, xin chế giảm để cho chịu một vài vé mà thôi, đều ấy là sự hãi kinh có một sự cho vay quốc-trái thì như đem tiền mà bỏ đi rồi vậy. Bởi vậy quanh năm rồi thì cũng khu-khư hũ tài lỗ đỗ mà thôi, chớ nào có dám làm cái ân danh gì cho trong xã hội để tiếng ban khen là người ưu thế mẫn thời, thật là bất tri dụng tài lắc ngã vi tài nô, là vậy thế.

Nay tôi phô bày cái gương tốt đáng tiêu, của ông Đỗ-văn-Thăng tân Ban-biện ra đây là tỏ ý cho bạn đồng chí, bạn thanh niên nhà cự-phú hào-gia, noi theo gương đấy, mau mau đem bạc ra mua quốc-trái kỳ nầy, tháp dường đất Bắc, mở mày trời Nam, con nhà Hồng Lạc vẻ vang, xây nên kinh tế, tương liêng lý-tài !!!

+ Rốt đây tôi xin vỏ lẻ, kính tạm đôi lời, mừng ông tân Ban-biện, đặng danh thủy cực-phẩm, chói rạng tông môn.

Nay kính tặng :

Phủ-sơn NGỌC-DIỆP

Trong lục-châu qui vị nào muốn đóng rượu chác trắng và đỏ thiệt tốt làm bằng nước trái nho thì nên đến hay là viết thơ cho hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 6 mà hỏi.

Xin chiêu cô

Đời thanh trị thái bình, thì con người sanh sản ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi đóm thấy mỗi khi Saigon có hày chợ lễ, hoặc là cuộc chi v.v. thì tội nghiệp cho qui-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chẳng đủ khách-sạng nghỉ ngơi, l'ru sự vui thanh ru buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một tiệm ngủ hiệu *Nam-trung Khách-sạng* tại đường Nécrais N-101-103 gần bến gốc tiệm cầm-đồ Saigon. Phòng ở từ phía theo mặt đường đi, rộng rải mát mẻ tự bề và yên tịnh, lại gần các mối đường xe lửa Cholon, đường giữa đường mé sông, và xe Biên-hòa, xe Mỹtho, rất tiện cho qui-khách khi lên xuống.

Vậy xin qui khách tường tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vững, thì ơn ấy ghi tạc bằng ngày.

Quản-Lý. HIỆP et THẮNG

Thời-sự Cẩm-Nang

Thấy bốn chữ « Thời-sự Cẩm-Nang » chư-tôn đã hiểu ngay là một quyển sách tối cần tối yếu để khảo-cứu việc thời vụ phải thay đổi hoài.

Đã xuất-bản năm 1922, xin gởi đến nhà in Ông Nguyễn-văn-Của 157 Rue Catinat Saigon mà mua kẻo hết.

Giá một quyển ..... 2 $ 00

DẦU MỎI HIỆU

MAZOUT

Bấy lâu nay thường nghe anh em phàn nàn vì không có thuốc chi hay là dầu chi đáng trừ cho tuyệt loài mối nó phá hại nhà cửa, quần áo, tủ bàn, ván ván...

Vậy anh em hãy mua thử dầu mối hiệu **MAZOUT** *mà dùng thì chắc trừ được giống độc ác đó.*

Các tiệm thay mặt cho hãng Cⁱᵉ **Franco-Asiatique des Pétroles** *đều có bán thứ dầu mối hiệu* **MAZOUT.**

Trong Lục-châu các tiệm thay mặt cho hãng

Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles

đều có bán thứ dầu nầy hết.

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm đều chi, xin viết thơ cho hãng Cⁱᵉ **Franco-Asiatique des Pétroles** ở Saigon đường *Boulevard de la Somme, số 160*

Chế hãng sẽ hồi âm lập tức.

SAM-QUANG-HUNG

TIỆM BÁN VÀNG LÁ

ở đường Canton, số nhà 46 — CHOLON

堤岸岑廣馨金舖

Bổn-hiệu chánh lập tại Hongkong đã có mười mấy năm rồi, *chuyên nghề bán vàng lá* thiên-hạ đều biết danh, bổn-hiệu muốn cho qui-khách tiện giới, nên năm 1921 lập thêm một tiệm ở tại *Cholon đường Canton số 46.* Nếu qui-khách có mua vàng lá thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn **PHI-HÔNG** thì khỏi lầm đồ giả.

CHOLON, **SĂM-QUẢNG-HUNG,**

Cẩn cáo,

XE MÁY

« La Semeuse »

Hiệu cũ Langon đã bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bánh tròn, lay cầm lồn lên xuống được đỡ chấn bánh.

Bánh sắt căng bánh cây.

Giá sụt nhiều

Người chánh trữ là : ông.

BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp môn bài 68.

Như mua được hộp họa hình « **LA NOUVELLE CHAMBRE CLAIRE UNIVERSELLE** » thì mỗi người đều vẽ được khéo các thứ sơn thủy, hình, vân vân.

Hộp họa hình nay làm rất kỹ và đúng lắm.

Hang **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 làm Đại-lãnh.

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, đầu thiện nghệ đầu hạm chơi.

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có ; tính theo giá bên Tây như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v...

Cũng có đủ đồ phụ tùng hết thảy về nghề chụp hình về nghề vẽ cũa (Peinture) bán sỉ bán lẻ cũng được.

Có khuôn để lồng hình chạm khéo lắm, thứ nào cũng có, nhiều bộ hình khắc, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho giấy thuế thân nữa.

Có bán kiếng, giấy, đủ thứ thuốc rang hình.

Giấy Bromure 1/2 brillant contraste từ hộp 100 tờ, lớn 13 x 18 thì $ 5 25 còn hộp 500 tờ tín 22 $ 00.

Có kiểu đã làm hình mấy xứ nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

FABRIQUE de CASQUES EN LIÈGE CAOUTCHOUTÉ

La Croix

MARQUE DÉPOSÉE

NHÀ LÀM NÓN BẰNG CÂY LÁ TẨM CAO-SU

DƯƠNG-VĂN-THIỆT

208 Quai de Belgique. — SAIGON

Kính trình quí vị biết, chúng tôi mới mở một tiệm làm nón bằng cây lá (liège) tẩm cao-su. Vậy xin quí vị chiếu cố đến nghề mới là của chúng tôi dụng nên ở trong xứ mình.

Những nón của chúng tôi thì rất nhẹ, chắc chắn lắm, kiểu thiệt khéo, thông hơi nhiều, không có nóng một được, những đồ phụ tùng làm nón toàn là hạng tốt giá hạ hơn các nơi.

Chúng tôi có đủ đồ về nghề làm nón theo phương pháp âu-châu. Vậy chúng tôi đoan chắc có thể làm đúng y như kiểu riêng của các nhà buôn nón đã chúng tôi làm nhà buôn nào muốn mua cốt nón bằng cây lia (liège) để về lợp lấy, chúng tôi cũng bán. *Có để bán tại tiệm* **BẢO-HOÀNG-MAI** đường Rue Catinat Saigon, là một tiệm lớn chuyên bán những đồ mỹ nghệ của con nhà Nam.

Kính trình,

DƯƠNG-VĂN-THIỆT.

Nếu quí vị muốn hỏi hay điều chi về việc buôn nón xin viết thơ cho M. Dương-văn-Thiệt, 208 Quai de Belgique Saigon. Cây-lia (liège) là thứ cây ở Âu-châu thường dùng làm nón và vân vân.

OÁN-HỒN-QUẢN *THỨ SÁU* **in rồi, thứ bảy còn tiếp**

SOCIÉTÉ INDOCHINOISE DE TRANSPORTS

Tại sao mà xe hiệu **FORD** *thiên hạ dùng nhiều hơn hết?*

Tại nó rẻ hơn

Nó ít tốn hơn và

Gọn gàn nữa

Hơn 400 cái xe **FORD** *chạy trong Đông-Pháp rồi*

Giá xe 5 chỗ ngồi..... 1.978 $

Giá xe Camion 1 tấn..... 1.800

NÊN ĐẾN MÀ COI HỎI CHẠY THỬ TẠI : **Société Indochinoise de Transports** *4 rue Philippini, SAIGON*

Có bán Caosu MICHELIN Đại-lãnh

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thấy khen ngợi

Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, ngài sẽ gởi cho không

PENSIONAT

Khuong-hun-Phung.

VINHLONG.

Préparation rapide au Certificat d'Etudes primaires.

Nuôi kỷ, dạy cho. Thường năm thường thi đậu nhiều; nên học-trò càng ngày càng đông.

Năm rồi thiếu chỗ nên bổn-trường mới mở thêm rộng nhỏ đăng ba mươi chỗ ngồi. Qui-ông qui-bà muốn cho con học, xin viết thơ trước, trực trường sẽ có chỗ sẵn.

Pension complète.

Giá tiền trường:

Lớp nhứt, (thi bằng cấp sơ-học) và lớp nhì.	14$00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	13 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ).	12 00

Demi-pension.

Lớp nhứt, và lớp nhì.	7 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	6 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ).	5 00

Externat.

Lớp nhứt, và lớp nhì.	4 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm.	3 00
Lớp sáu (học chữquốc-ngữ).	2 00

Cách-thức trường có in sẵn từ bổn; xin viết thơ hỏi, bổn trường lập-tức gởi cho.

Ngày tựu-trường : 17 février 1922.

Hãng **EMILE PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4 có bán đủ thứ đồ y phục cho đờn ông và các các trai dùng. Đồ đi tới theo cách văn-minh, mà giá lại rẻ hơn các nhà buôn bán Đông-pháp.

Có bán áo sơ-mi, cà-ra-cách, nón đi chơi và nón coi ngựa, đi máy bay, đi xe hơi, vớ, giày, vớ và quần áo theo cách nỉ, dầu thơm, đồ để dùng đi đường, đồ dùng học hình, đồ để chơi Tennis, đá banh, vân vân.

Thiệt khéo hạng nhứt

TIỆM HỚA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

55 73, Boulevard de la Somme Saigon.

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái hàng cấp đầu xảo Hànội, Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ các-hạch có biện rõ thước tắt giá cả và cắt nghĩa phân minh.

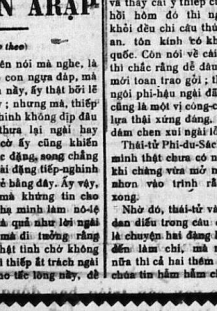

Dầu đánh bóng hiệu **MIROR** là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kim là đồ theo phong thổ nè trước trong xứ thường hay bị tan sét. **DÙNG THỬ ĐỂN ÂT CHỊU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

Bán sỉ tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER

Một mình trữ bán

Ở đàng Ohier — SAIGON

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ đồ phụ tùng

Đường LUBO môn bài 99 và 101

ĐẤT-HỘ (SAIGON)

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như tắc xe mui, xe hai hoặc xe lồng, xe kéo xe bò; cũng có đóng thêm các thứ xe hơi theo kiểu khác thời, sơn xe thiệt khéo, làm nệm, mạnh xe đủ kiểu, vì cũng có bán các thứ xe cũ nên lại chắc chắn có hạn định xe đi kiểu, bán xe cho-sơn hãng xây giá tỉ hơn tây chở lại, cao-su đặt để thay trong hạnh, kiểu đóng tây, đã bắt kể xe độc chiếc và xe song mã hãng đa tây may rất khéo và chắc, có bán yên cốt, chuông đạp hai tiếng, bánh để thấy đèn khi đi theo xe hơi xe kéo xe và đèn xe.

Cải mời qui khách có dịp đến bổn-hộ xin ghé lại thăm tôi mới khi trước cảm ơn cùng quốc cầu tài lắm, sau sẽ ghé đồng môn chỉ đa thiểu, mong giúp lẫn nghề thì tôi rất cảm ơn ba cỡ.

Cảm chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm miền chỉ cũng gia cả tôi sẵn lòng tiếp đãi.

Lời ngỏ cùng các vị điền chủ !!! Hãng **EMILE PEYSSON** ở ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, Saigon, kính tỏ cho các ông hay rằng có bán một thứ thuốc hiệu **RATINOL SPECIAL** để giết chuộc ngoài ruộng **MÀ THÔI**. Như dùng thuốc nầy thì phải giết cho khéo, **ĐỪNG CHO CÁC LOÀI VẬT TRONG NHÀ NÓ CỘN ĐEN VÌ THIỆT HẠI LẮM.**

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bổn hiệu có trữ bán vải may mùng của hiệu Chẩm-Thầy ở Hanoï. Vải nầy mới chế hiệu mới, đã rộng khổ lại coi thước tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay, kêu là Toile Tonkinoise, bề dài 2mm 80, ngang 1mètre 40 (hai thước tám tấc) mà một cây vải nầy và mùng vải thước thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 1$50, và 4$00 tới vải khác nhau. Hễn hiệu rồng có trở giây và dép rồng chính hiệu ở Hanoï gởi tại, giày hạng tốt 1$20 tới 4$20, bottines đen và vàng hoặc hai màu 1$ 8$50, và dép (Sandales) quai đi và quoi nhung giá 1$00. Ai mua từ năm đôi sắp lên, được remise 5 %, ai có mua thì tôi sẽ gởi contre-remboursement. Xin đồng hàng chiếu cố, hàm giá rẻ hơn vì có nhiều người mắt giày ba đa lắng họ sơn giày đa lắng ra đa lắng, ít ngày bỏ sơn rồi đa mới hay, hiệu thì đen cam đoan, không có thế ấy.

Bổn hiệu cũng có bán các thứ hàng như nhựt-bổn tại Indrire và những hàng Bắc nhiều thứ, như lãnh rồng, mây áo ; vân vân.....

BUI-QUANG-NHO

Bentre

Văn đàn

(Partie littéraire)

Vịnh hoa hường

Hiên trước sâm-soi lí chậu hường,
Mỉ-nương dáng đẹp vói màu thương,
Bẹo mai lắc-lẻ khi e gió,
Khoe sắc tươi-cười lúc điểm sương.
Thu nguyệt ơ-hờ trông tưởng ngộc,
Xuân phong bát-ngát lẫn mùi hương.
Vì không đây đó tình tan-dịu,
Sớm tối lo chi nỗi đoạn trường.

T. B. Nguyễn-minh-Ba.
Nhà-nhà

Cảnh tàn

Cảnh tàn đất khách luống vào ra,
Thấy bóng trăng soi chạnh nỗi nhà.
Cha mẹ gió khi trông trẻ dại,
Mấy em sao chẳng đợi anh Ba.
Hồn mơ rất đỗi mi-mòn cỏ,
Ba bụi buồng nay rải-rác hao.
Nghành mặt xa trông trời cố quận,
Trăm chiều nông nỗi một mình ta.

Ji

Mình ta suy nghĩ chuyện gian nan,
Một tấc thu-trường tắt đoạn tràng!
Mưa-nắng cùng ai hay khúc-nỗi;
Sớm-trưa nào kẻ luận tâm-can.
Tràng trôn như gợi con chim-nỏ;
Máy bạc dường trêu cái hiệp-tan.
Cam phận xấy vần theo máy Tạo,
Miễn cho cha mẹ được an-nhàn.

NGUYỄN-MINH-BA.

Hội thú vật

Các thú vật hay tin sự-tử chết cho nên cùng nhau chia hoảng với sướt-xát cái, dương cơn thế thắm rền siết động rừng. Khi mãn cuộc ai-điệu rồi, các thú mới tính bầu cử một con để nối ngôi cho sự-tử, lại có đem mỉ triều của chúa tể mình vừa qua văn mà để ngay giữa hội. Sự-tử còn vẫn còn yếu ớt khỏi dại song cũng có mòi với các thú rằng : « Ước ao sao các ngài để cho tôi kế vị cho cha tôi, tôi tuy bây giờ còn thơ ngây chớ một ngày kia tôi cũng gồm thâu cả oai hùng chẳng kém chi cha tôi vậy.»

Con Beo nói : — Cứ theo công-lý mà bàn, thì tôi lên ngôi mới phải, vì sao? Nếu các ông đem cả thù trong rừng mà so sánh coi, thời không có ai dám bì với tôi, vì tôi giống sư-tử lắm.

Gấu. — Còn tôi, tôi tưởng lại cho kẻ nào lấy làm bất thông mà cho tôi rằng kém thua sư-tử. Tôi đã oai dòng, hung bạo gồm toàn như sư-tử, mà lại còn cái sở nghề riêng, là cái nghề trèo cây là khác..

Con Voi : — Tôi để cho các ông nghĩ lấy đó các ông ! Thử coi có ai cao lớn, có sức lực và dạn-dĩ hơn tôi. . .

Con Ngựa : — Còn tôi lại có cái vẻ sang-trọng và lịch-lãm dây chớ !

Con Chồn : — Còn tôi đây, có ai nhược qui mưu thần cho bằng. . .

Con Nai : — Còn tôi nữa ! Tôi chạy mới thiệt là hay !. . .

Con Khỉ : — Thôi các ông ! Các ông có kiếm được ông vua nào vui-vẻ khôn khéo hơn tôi chăng ? Ôi ! Nếu tôi được như sở-nguyện thì tôi sẽ làm cho thiên chí cả trần thiên. Bề vậy, tôi lại giống ngươi ta nữa, là đứng khôn khéo trên vô-trụ vậy !!

Kết nghe nói phân rằng : — Ngẫm anh nói giống người nên tôi mới nói Phải, anh giống người một chút là nhờ cái bộ mặt xấu xưởng của anh và cái bộ khỉ của anh để tức cười đó thôi ! Chớ như tôi, tôi biết nói mới thiệt hay, mà lời nói tức là cái lý ở xã hội, cái rất qui hóa cho loài người. . .

Khỉ : — Thôi nính đi chú mầy ! Đồ kết mẹ ! Mầy biết nói, song khác người xa lắm. vì mầy nói lộn rồng lộn rắn, rồi đi lại cũng bấy nhiêu đó thôi, chớ mầy có hiểu mốc gì !

Cả bọ đều bao biếm nhại vì muốn làm người. Rốt thì voi, vì bởi vua đã tôi lực. khôn ngoan và hiền từ nên được làm vua.

Ôi ! Những phường khoe-khoan, phách lối như phèo nọ, tưởng mình chẳng kém gì ai, tế ra con mắt người ngoài trông vào thì thấy thấu ruột, gan mình trống-bộc !

D'après Fénelon

T. D. Dit-on

TIỆM BÁN ĐỒ CHỤP HÌNH

HIỆU

"Photo Nadar"

Ở đường Catinat, 120

HOA ẢNH CÁCH HUÊ-MĨ

Hình lộng quyền

6 miếng giá.	5$ 00
12 miếng giá.	9 00

Hình Cartes postales

12 miếng giá.	4$ 00

Hình nhỏ

12 miếng giá.	0$ 85
Hình dán giấy hình : 3 miếng giá.	0 50
Hình dán giấy thông hành : 3 miếng.	1 50

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những đồ phụ tùng, kiểu chụp hình, giấy, và máy chụp hình.

Đồ phụ dùng về bằng dầu : Các thứ màu, Việt chì màu, đồ vẽ, bố, bàn chải, chơn bàn, hộp dựng đồ đồ dùng, cây cọ giấy, màu trộn v. v.

Máu nhuộm nhứt hảo hạng nhuộm đã thử hàng giê : Vải, hàng, lụa tơ, chỉ v. v.

Hỏi giá và mục-lục.

Kính,

Cùng chư quí vị trong cả, lục-châu đặng rõ :

Hãng tôi mới mở một cửa hàng sửa đủ thứ máy, hoặc sửa hay làm ra mới, những vật phụ tùng dùng theo mỗi thứ máy như là xe-hơi cùng là tàu chạy máy hơi vậy v.v. Nói tóm một đều là trong cả vật dùng theo công-nghệ loại kim, hầu giúp lện cho chư quí vị khỏi bề lo lắng.

Hoặc ở xa mà gởi đến thì tôi cũng sẵn lòng cẩn giúp đặng vừa lòng. Rất rẻ, rất mau hơn cả những xưởng lớn kia, lại tùy theo ý của chư vị như lòng thích muốn.

Xin chư vị chiếu cố tôi rất gởi nhuần.

Kính đề,

Atelier de Garage l'Avalanche

430 à 433, R. Paul Blanchy

à SAIGON,

TIỆM ANNAM

Đóng giày và may y phục Langsa

Lê-văn-Bền, *Kẽ-nghiệp*

cho nhà PHÚ-TOÀN

17-19, *Rue Amiral Courbet*

(*Entre Texte et el*)

SAIGON

Sông lâu nhớ rượu

(Longtemps grâce à une liqueur)

Hiền lão già bên nước, Hoà-kỳ có một vị ở đến chết đi ngoài 80 tuổi mà hãy còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chắc bắt ai cũng phải nể, mà cũng có người ngờ người đông coi tôi có làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm hỏi, bèi tiện cho hiền lão tại đâu lòng may đến bực tuổi cao mà còn sức lực không phai lợn vậy? Ông già đáp lại rằng: Có chi lạ đâu mà hỏi, cứ đôi tôi trước khi ăn cơm hay uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh bổ tán.

Người khách nghe nói đặng có lòng muốn mời việc trong nhà mình bèn hỏi thăm thì thấy là thứ rượu Quina Gentiane mà không mắc tiền. Thiên hạ nghe nói cũng chưa thấm sanh, cũng bắt chước mua mà uống thử, thì thấy thiệt là trường sanh.

Có bán trong các tiệm hàng xén *(épiceries)*

Các thứ dầu hôi của hãng Compagnie France-Asiatique des Pétroles thứ nào cũng tốt. Thứ dầu hôi Coa Cá (Le Pétrole Poisson) của hãng nầy cũng là dầu có tiếng trong toàn-cầu. Gia đã rẻ mà thấy lại dượm. Liệt-vị hãy dùng thử mà coi thì chắc sẽ vừa ý.

Trong Lục-châu các tiệm tăng mắt che hãng **Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles** *đều có bán thứ dầu hôi nầy*

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm đều chi, xin viết thơ cho hãng **Cie Franco-Asiatique des Pétroles à Saigon** đường *Boulevard de la Somme, số 100.* Chủ hãng sẽ hồi hồi ấm lập tức

Rượu mạnh Langsa hiệu « BAC-CHUS » mới chơi lại Nam-kỳ lần thứ nhứt, ngon không có thứ rượu nào bằng

Chỉ một mình hãng **Denis Frères** *trữ mà thôi.*

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Có một đều nên nói mà nghe, là thiếu chi chỗ cho con ngựa đáp, mà nó đi đáp tại chỗ nầy, ấy thật bởi lẻ tình cờ khiến vậy ; nhưng mà, thiếp toại lòng thay ! Tình không dịp đâu lại sẵn để thiếp thưa lại ngài hay rằng một lẽ tình cờ ấy cũng khiến ngài ghé nơi khác đặng, song chẳng nhằm nơi cho ngài đặng tiếp-nghinh phải thể và vui vẻ bằng đây. Ấy vậy, thưa ngài, thiếp mà không tin cho cái ý ngài muốn hạ mình làm nô-lệ nơi nhà thiếp là quả như lời ngài mới tỏ, và thiếp mà đi tưởng rằng ngài nói vậy là thật tình chớ không phải vì thấy lẻ, thì thiếp ắt trách ngài sao không biết cho tức lòng nay, để làm tưởng thiếp là không nhơn huệ ; vì thấy cái ý thiếp cang nghĩnh ngài hồi hôm đó thì ngài tự biết rằng khỏi đều chi cầu thúc, và đặng bình an. tôn kính trọ khác nào bên qui quốc. Còn nói về cái lòng của ngài, thì chắc rằng để đâu ngài để tới nay mới toan trao gởi ; thiếp chẳng cho ngỏi phi-hậu ngài đã có người và đỏ cũng là một vị công-chúa của ngài đã lựa thải xứng đáng. vậy thì thiếp hà dám chen xui ngài lỗi đạo nhà sao?»

Thái-tử Phi-du-Sách muốn cất riêng mình thật chưa có nơi kết tóc ; mà, khi chàng vừa mở miệng, có cung-nhơn vào trình rằng tiệc đọa đã xong.

Nhờ đó, thái-tử và công-chúa hết đàn điều trong câu chuyện ấy, vẫn là chuyện hai đàng không cần luận đến làm chi, mà nếu để luận đến nữa thì cả hai thêm hổ rồi. Công-chúa tin hầm hầm cho thái-tử là có dụ thật thành ; còn thái-tử, tuy rằng công-chúa chẳng tỏ ra, chàng đòng mấy lời nói, độ ý tứ nàng trong lúc chuyện trò, thì chàng kể chắc sao mình cũng đặng toại lòng ước nguyện.

Khi ấy đứa cung-nhơn còn nấm cành cửa, khoát ra mà đợi, công-chúa đứng dậy nói với hoàng-tử rằng mình ít hay ăn sớm như vậy ; song vì chắc rằng đêm mới qua chàng đòng bữa thất thường, nên nàng bảo dọn bữa cơm trưa ấy sớm hơn mọi bữa. Và vừa nói mấy lời, nàng vừa mỏi chàng đứng dậy, rồi dẫn đường cho chàng đi với mình qua một căng phòng đẹp lắm, có cổ bàn đọn sẵn, tinh những đồ mĩ-vị dầy dẫy. Hai người ngồi lại, kế một bọn nữ-nhạc rất đông, mặc y-phục đẹp hẳn, vậy mầu trỗi chắp tiêu thiều, kẻ ra nào là đờn ngọt, nào là hát hay, cho đến khi mãn tiệc.

Cung đờn rỉ-rả, giọng hát tiêu-tao không đến lấp được câu chuyện vẫn ; hai người trong tiệc chén tạc, chén thù, công-chúa thì hết dạ khuyên ép hoàng-tử uống rồi ăn, còn hoàng-tử thì lấy cách ân-cần và lời khéo léo mà mời nàng dùng những món ngon vật lạ, khiến nàng lại ngợi khen và kính phục chàng thêm nữa. Và trong cơn hai đàng nhậc tiếng khuyên mời và cản-mẫn đến nhau hết ý, khối tình kia thấm nặng cho hai đàng, còn chồng hơn là khi giữa chốn không người, đối nhau đối mặt mà nhẫn trước có hẹn hò rồi vậy nữa.

Lúc mãn tiệc hoàng-tử và công-chúa đứng dậy ; công-chúa dắc hoàng-tử vào một cái phòng rộng lớn và đẹp lắm, nghi tiết rành rẽ, và đồ phô trương rực rỡ tư bề. Hai người ngồi lại ghế ; chỗ ấy ngó ra thì thấy cảnh vườn hoa trước mắt khác nào một bức vóc thêu ; thái-tử xem vừa ý lắm, vì thấy trồ hoa xen nhiều thứ, còn cây nhỏ cội to đều khác hơn cây bên nước Bẹt, song bề tươi tốt thì chẳng kém chi. Thái-tử nhân dịp ấy mà tiếp chuyện với công-chúa, và chàng nói như vầy :

« Kính thưa công-nương thuở nay tôi những tưởng rằng trên thế-gian có một mình nước Bẹt tôi có dài xinh vườn đẹp phà với cái khí tượng nhà vua mà thôi ; mà nay tôi rõ lại thì, trong nước nào có đẳng chi-tôn minh-đồng, nhà vua cũng đều hay xây tạo đền đài cho xứng với thể thống đế-vương, cho xứng với oai-danh mình trong thiên-hạ, và, tuy mỗi nước có kiểu thức khác nhau, đền đài ấy cũng đều nguy nga đồ-sộ cả.» — Công-chúa đáp : « Điện-hạ dạy vậy thì thiếp vâng, chớ thật thiếp chưa có phần may thấy đặng đền đài bên nước Bẹt, cho nên khó mà luận đến cho vừa.

Mà đầu điện-hạ có thật tình so sánh rồi khen cái đài nầy là đẹp, thiếp còn e chưa đúng đó chăng. Thiếp vẫn tưởng ngài nói vậy là nói vì. Song nói ra tế lễ thiếp đi chê đài-các nầy trước mặt ngài : chớ con mắt của điện-hạ là mắt xanh, chỗ thích của điện-hạ là chỗ thích thanh kỳ nhã-đạm, lẽ nào mà điện-hạ còn xem chẳng tinh-tường. Mà thiếp xin nói thật, nếu đem cái đài nầy sánh với cái đền của phụ-vương thiếp, thì thiếp xem nó lại chẳng có đẹp chi, cái đền kia còn đồ-sộ hơn, còn ngươ nga hơn chẳng biết bao nhiêu nữa. Để khi điện-hạ thấy rồi thì biết. Trót vì việc ngẫu nhiên đã đưa ngài đến tệ-quốc, thiếp trộng khi ngài cũng không đến ra mất phụ-vương thiếp chớ chẳng không, hầu cho người hay có ngài giáng lâm mà tiếp nghinh cho khỏi thất lễ cùng một vị Đông-cung thượng quoc.

(Sau sẽ tiếp theo).

Tại hãng EMILE PEYSSON ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, có bán đủ đồ cho đồng-bang ta dùng. Hàng hóa đã tốt mà giá lại rẻ lắm, chẳng hãng nào bì kịp. Lục-châu quí vị nào muốn mua đồ chi thì xin mời đến hãng hay là viết thơ thì sẽ được vừa lòng.

Có bán đèn TITO-LANDI — *đồ sơ-mi, cà-ra-cách, nón đi thời, giầy vớ cho người lớn và con nít, dầu thơm, đồ để đi đường, quần áo cho con nít, đồ dùng học hình, hộp học hình* « *La nouvelle Chambre claire universelle* », *đồ để chơi Tennis, đá banh,* thuốc giết chuộc ngoài đồng **Rattopol spécial**,... Rượu chác đỏ và trắng ban nguyên thùng hiệu **Vins Bermond de Bordeaux.**

SAIGON IMP. DE L'UNION TIRAGE 5000 EXEMPLAIRES L'Administrateur Gérant : NGUYEN-VAN-CUA.

Certifié le Tirage ci-dessus
le 16 mars 1922